

Grästorps kommun

DVA-PLAN

Del 2

VA-policy

GRANSKNINGSHANDLING 2016-09-21

Innehåll

1 Inledning.....	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.2 Vad är VA-planering?	5
1.3 Syfte	6
1.4 Gällande lagar och föreskrifter som styr VA-planeringen.....	6
1.5 Uppföljning	6
2 Övergripande mål.....	6
3 VA inom verksamhetsområdet	7
4 VA-utbyggnad.....	7
5 Enskild VA-försörjning.....	8

Arbetsgrupp för VA-plan Arbetsgruppen har bestått av tjänstemän från Grästorps kommun, Lidköpings kommun och Sweco Environment.

VA-planen har tagits fram i samverkan mellan kommunen och Sweco, utifrån de inriktningar och avgränsningar som kommunen bestämt.

Sweco har varit projektledare för uppdraget och har sammanställt större delen av det material kommunen inkommit med.

Grästorps kommun

Mattias Svensson, Bjarne Hurtig och Tobias Leverin

Lidköpings kommun

Ida Florberger och Johan Ekblad

Sweco

Uppdragsledare: Linnea Larsson

Granskad av Linnea Ruderfelt

Omslagsbild Nossan vid Ekarnas Golfklubb © Grästorps kommun 2016

Ordlista

Vattentjänster	Vattenförsörjning och avlopp (VA).
Vattenförsörjning	Tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning.
Avloppsvatten	Samlingsnamn för spillvatten, dagvatten, dränvatten, kylvatten samt vatten från begravningsplats.
Spillvatten	Avloppsvatten från hushåll och industrier. Leds via avloppsledningar till reningsverk.
Dagvatten	Dagvatten kallas det vatten som rinner av från tak, vägar och andra hårda ytor.
Dränvatten	Vatten som kommer från dränering av husgrunder och utdikningsområden.
VA-anläggning	En anläggning som har till ändamål att tillgodose behov av vattentjänster för bostadshus eller annan bebyggelse.
Allmän VA-anläggning	En VA-anläggning över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmande inflytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster.
Enskild anläggning	En VA-anläggning eller annan anordning för vattenförsörjning eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän VA-anläggning.
Verksamhetsområde	Det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.
VA-taxa	Avgift för allmänt VA som består av två delar: anläggningsavgift och bruksavgift.
Utbyggnadsområde	Områden som idag har enskild VA-försörjning och som har behov av en förändrad VA-struktur. VA-utbyggnadsområden uppstår när kommunen har fattat beslut om anslutning till allmänt VA via avtal eller verksamhetsområde, samt när i tid utbyggnaden ska ske.
Bevakningsområde	Områden som idag har enskild VA-försörjning och som sannolikt inte har behov av en förändrad VA-struktur. Bevakning av området behövs för att följa om behovet av en förändrad VA-struktur förändras över tid.
Område med enskild Försörjning	Områden som idag har enskild VA-försörjning och som inom överskådlig framtid inte har behov av en förändrad VA-struktur utan kommer att fortsätta ha enskild försörjning.

1 Inledning

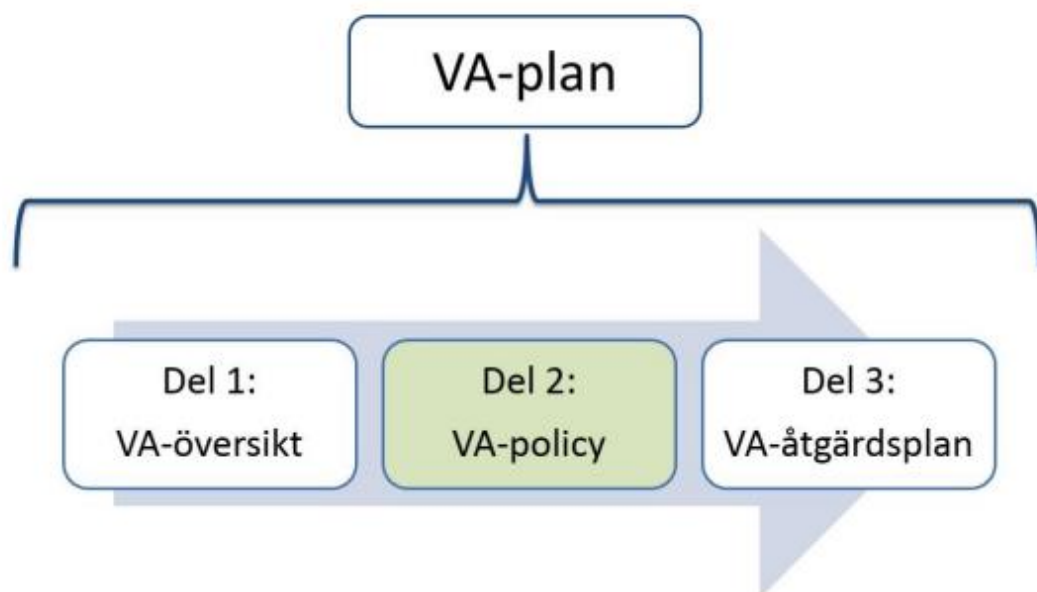
1.1 Bakgrund

Den tekniska verksamheten har initierat processen att ta fram en VA-plan för Grästorps kommun. En ny översiktsplan är under framtagande och i samband med detta ska också en VA-plan tas fram. Genom att översiktsplanering och VA-planering sker parallellt kan processerna utgöra underlag för varandra. Översiktsplanering, vatten- och avloppsplanering och även landsbygdsutveckling hänger nära samman. Det är därför viktigt att detta utgör en helhet i det kommande arbetet.

1.2 Vad är VA-planering?

Med kommunal VA-plan menas ett styrdokument som beskriver hur kommunen ska arbeta med frågor som rör VA-försörjning i hela kommunen, d.v.s. både inom och utanför kommunalt verksamhetsområde.

VA-planen är ett dokument i tre delar (Figur 1) som beskriver kommunens vatten- och avloppsförsörjning. Detta dokument, VA-policyn, är den andra delen av VA-planen. Tidigare har en VA-översikt tagits fram. VA-översikten ger en överblick av hela kommunens vatten- och avloppssystem. VA-policyn innehåller mål och strategier som godkänts av kommunfullmäktige. I VA-åtgärdsplanen, som är nästa steg i kommunens strategiska VA-planering, ska VA-policyns strategier och riktlinjer ligga till grund för formulering av åtgärder för vatten- och avloppsförsörjningen.

Figur 1: VA-planens tre delar.

1.3 Syfte

Syftet med VA-planen är att ta fram en handlingsplan för att säkra VA-försörjningen i kommunen framöver samt att bidra till att god status uppnås i vattenförekomsterna. Med hjälp av en VA-plan fås en helhetsbild av VA-försörjningen i hela kommunen. En VA-plan beskriver vilka planer som finns beträffande VA-utbyggnad och utveckling av olika områden. VA-planeringen möjliggör också en långsiktig ekonomisk planering och ska resultera i att åtgärder genomförs på ett metodiskt och effektivt sätt.

1.4 Gällande lagar och föreskrifter som styr VA-planeringen

Det finns en rad olika lagkrav, mål och planer som behöver beaktas vid kommunal VA-planering, bland annat krav från EU och svensk lagstiftning, de svenska miljömålen samt regionala och kommunala planer och mål. Dessa finns sammanställda i VA-översiktens andra kapitel.

1.5 Uppföljning

För uppföljning av VA-planen i sin helhet föreslås en genomgång och eventuellt revidering vart 4:e år. Arbetet med uppföljning bör planeras efter en ny mandatperiod startat, vilket skapar en naturlig dialog mellan politiker och tjänstemän avseende VA-planeringen.

VA-översikten och VA-åtgärdsplanen är de dokument som blir inaktuella snabbast, främst de kapitel som rör behov och åtgärder. Kommunens mål är att VA-översikten och VA-åtgärdsplanen ska användas som arbetsdokument som uppdateras kontinuerligt utan att beslutas politiskt. VA-policyn kan troligtvis finnas kvar under en något längre period utan att revideras.

2 Övergripande mål

Kommunen ska:

1. Sträva efter en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning, ur sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekter,
2. se till att arbetet med VA-försörjning bedrivs på ett sådant sätt att miljö kvalitetsnormerna för grundvatten, sjöar och vattendrag uppfylls,
3. ta klimatförändringens effekter, så som ökade nederbördsmängder, i beaktande vid planering och utbyggnad av VA,
4. verka för att det finns resurser för att utföra nödvändiga åtgärder inom VAFörsörjningen,
5. sträva efter en god kommunikation med medborgarna samt en ökad medvetenhet hos dessa vad gäller VA-frågor,
6. utveckla samarbetet mellan berörda enheter i frågor som berör vatten- och avloppsförsörjningen,

7. fortsätta samarbeta med grannkommunerna i VA-frågor.

3 VA inom verksamhetsområdet

Kommunen ska:

8. sörja för en långsiktigt hållbar och driftsäker dricksvattenförsörjning,
9. verka för att befintliga vattentäkter skyddas samt att potentiella reservvattentäkter värnas och finns tillgängliga för drift,
10. sörja för en långsiktigt hållbar avloppsvattenrening där utsläpp kan ske utan negativ påverkan på mark, vatten, djurliv och människors hälsa,
11. arbeta aktivt med att minska mängden tillskottsvatten och därigenom förebygga källaröversvämningar och andra skador på byggnader orsakade av stora nederbördsmängder,
12. eftersträva en hållbar dagvattenhantering där dagvattnet i möjligaste mån tas om hand så nära källan som möjligt, framförallt vid ny- och ombyggnation då LODåtgärder (lokalt omhändertagande av dagvatten) bör prioriteras,
13. ha förnyelse- och underhållsplaner för allmänna VA-anläggningar för att möjliggöra en långsiktig ekonomisk planering av åtgärder,
14. underhålla befintliga ledningar och följa gängse praxis angående förnyelsetakt för att bibehålla funktion och driftsäkerhet,
15. sörja för att dokumentation och rutiner för den allmänna VA-anläggningen är uppdaterad,
16. kontinuerligt se över drifrutiner,
17. sträva efter att hålla en jämn VA-taxeutveckling genom långsiktig ekonomisk planering för att klara kommande behov i VA-anläggningar och i VA-ledningsnätet.

4 VA-utbyggnad

Kommunen ska:

18. ha en långsiktig plan för utbyggnad av den allmänna vatten- och avloppsförsörjningen, som skapas i samklang med samhällsutvecklingen i kommunen och med hänsyn till människors hälsa och miljön,
19. klassa samtliga byar som utbyggnadsområde, bevakningsområde eller område med enskild försörjning. Klassningen ska baseras på behov för samhälle, miljö och hälsa samt på kostnad,

20. verka för att anslutning till den allmänna VA-anläggningen sker via avtal i första hand. I andra hand ska ett verksamhetsområde bildas om det bedöms nödvändigt enligt Lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412).

5 Enskild VA-försörjning

Kommunen ska:

21. genom inventering och tillsyn av enskilda avloppsanläggningar arbeta för att det uppsatta målet år 2020 nås, d.v.s. att alla fastigheter i Grästorps kommun ska ha ett godkänt avlopp,
22. t Tillhandahålla tydlig information angående aktuella regler och utsläppskrav för enskilt VA.